

УКРАЇНА ТА ПОЛЬЩА: ВЗАЄМНЕ ІНВЕСТИВАННЯ У ПРОЦЕСІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Проаналізовано обсяг зовнішньої торгівлі товарами та послугами України з Польщею, динаміку обсягів імпорту товарів та послуг з Польщі, а також показники експорту товарів Львівської області у Польщу.

Ключові слова: експорт товарів, імпорт товарів, прямі іноземні інвестиції, підприємства з іноземними інвестиціями.

Post-graduate M.M. Leus – Lviv institute of bank affair

Ukraine and Poland: mutual investments in the process of the economic growth

It was analyzed the scope of exterior trade by goods and services between Ukraine and Poland, dynamics scopes of import goods and services from Poland, also indexes of export goods from Lviv region to Poland.

Keywords: export of goods and services, import of goods and services, direct foreign investments, enterprises with foreign investments.

Вступ. Львівська область характеризується різноманітністю та багатством природних ресурсів. Із заходу сусідом для області є Республіка Польща. Історичні, соціально-економічні чинники, а також географічне положення сприяють розвитку двохсторонніх відносин між Україною та Польщею. Співпраця між двома країнами набуває особливого значення [1].

Мета роботи – проаналізувати динаміку надходжень прямих іноземних інвестицій з Польщі в економіку Львівщини за видами економічної діяльності, а також динаміку обсягів експорту товарів та послуг у Польщу.

Методика досліджень. Аналіз статистичних даних [3] свідчить, що за 2000-2007 рр. в обох країнах спостерігається посилення інтеграційних процесів стосовно двохсторонніх зв'язків. Польща разом з Російською Федерацією та Німеччиною є основним торговельним партнером Львівщини.

Протягом 2000-2007 рр. експорт у Польщу зростав, за винятком 2005 р. (внаслідок зменшення експорту чорних металів, трикотажного одягу, кабельної продукції – на 22,6 %). Статистика свідчить, що у 2007 р., порівняно з 2006 р., експорт товарів у Польщу зріс на 52,4 млн дол. США, а порівняно з 2000 р. збільшився у 6 разів.

Імпорт з Польщі в Україну впродовж 2000-2007 рр. зростав на 38 % щорічно, а в область – на 32 %. Імпорт з Польщі в Україну у 2007 р. порівняно з 2006 р. зріс на третину. Цьому сприяло зростання імпорту нафтопродуктів, полімерних матеріалів, пластмас, виробів з гіпсу, цементу, каменю, електричного та механічного обладнання. Статистика підтверджує, що 12 %-16 % імпорту з Польщі спрямовано саме у Львівську область.

Аналізуючи показники табл. 2, можна побачити, що основними видами товарів, що експортувались у Польщу у 2007 р. були деревина та вироби з неї, електричні машини і устаткування, вироби з недорогоцінних металів,

¹ Наук. керівник: проф. Г.І. Башнянин, д-р екон. наук – Львівська КА

текстильні вироби. Основними видами товарів, що імпортувались з Польщі у 2007 р. були електричні машини і устаткування, вироби з каміння гіпсу, цементу, деревина та вироби з неї, а також збільшився імпорт залишків та відходів харчової промисловості.

Табл. 1. Обсяг зовнішньої торгівлі товарами та послугами Львівської області з Польщею [3]

Назва показників	Всього, млн дол. США					
	2000	2003	2004	2005	2006	2007
Експорт товарів	20,6	59,1	63,6	49,2	76,8	129,2
Імпорт товарів	47,9	130,8	138,9	212,8	266,0	355,0
Експорт послуг	4,5	4,1	4,1	5,0	5,8	7,0
Імпорт послуг	5,4	10,3	13,1	16,4	12,0	16,0
Частка Польщі у загальному обсязі зовнішньої торгівлі, %						
Експорт товарів	7,0	12,0	10,0	7,9	9,5	12,5
Імпорт товарів	12,2	4,4	12,3	22,8	23,8	24,1
Експорт послуг	23,2	10,8	9,2	8,8	8,0	7,5
Імпорт послуг	54,0	48,2	48,6	48,7	27,5	27,4

Табл. 2. Зовнішня торгівля з Польщею за товарними групами [3]

Назва показників	Експорт у Польщу				Імпорт з Польщі			
	2000	2005	2006	2007	2000	2005	2006	2007
Тис. доларів США								
Всього	20591,4	49172,3	76809,4	129240,4	47916,5	212794,5	265954,2	355011,6
1	2	3	4	5	6	7	8	9
живі тварини	-	-	-	-	38,7	4234,3	2629,3	4164,8
м'ясо та харчові субпродукти	-	7,7	42,8	14,8	-	11551,0	2930,5	29,2
їстівні плоди та горіхи; цитрусові	26,0	788,4	6298,0	1472,1	123,3	440,0	7779,6	12563,7
кава, чай, прянощі	-	-	2,4	687,3	18,1	1430,9	2956,1	1882,3
насіння і плоди олійних культур	125,6	951,7	263,3	2231,4	874,8	1406,2	1721,6	37,1
какао та продукти з нього	.	1610,1	1879,8	-	541,0	1409,0	2553,2	438,2
продукти із зернових культур	-	-	-	9081,3	9,4	2535,7	1084,6	221,8
залишки та відходи харчової промисловості	-	-	-	60,6	7,4	14700,6	17974,1	20091,1
сіль, сірка, штучні матеріали, цемент	1438,1	42,6	62,0	582,8	1253,6	924,1	2108,2	21743,0
енергетичні матеріали; нафта та продукти її перегонки	1158,5	790,3	430,5	1890,6	10396,8	2081,2	2423,3	11833,2
екстракти дубильні, барвники	32,0	296,1	540,7	2699,6	1872,1	6274,4	7023,6	39442,9
полімерні матеріали, пластмаси	125,3	625,6	2073,6	8190,2	3321,2	20343,0	26767,7	20,4

1	2	3	4	5	6	7	8	9
деревина і вироби з деревини	5505,3	13914,2	15882,1	38256,6	2345,8	13382,1	17806,4	26430,0
папір та картон	118,5	231,4	340,4	2444,1	3905,8	21700,2	16248,6	18859,7
одяг трикотажний	1746,2	1221,6	3849,0	5630,0	1630,0	4162,2	6408,8	5273,4
одяг текстильний	1436,8	3772,3	3881,5	4884,2	21,6	667,0	682,0	1369,7
вироби з каміння, гіпсу, цементу	12,2	88,3	68,5	100,9	1842,9	13164,0	20848,2	27452,0
керамічні вироби	41,9	42,2	18,6	181,0	703,4	5246,1	6853,7	7975,5
скло та вироби нього	50,9	206,3	157,4	48,9	469,1	2914,2	6437,5	8768,9
чорні метали	3989,4	1656,9	1,1		975,0	8217,6	17609,2	18284,1
вироби з чорних металів	312,1	1071,9	1298,7	2455,3	734,5	8612,2	6905,6	11011,3
алюміній і вироби з алюмінію	375,7	6676,0	7580,2	6919,8	1035,6	7167,5	7530,9	8498,9
інші вироби з недорогоцінних металів	–	1052,0	956,9	1061,6	348,8	3056,3	4181,1	3537,9
котли, машини, апарати і механічні пристрої	883,8	685,1	503,0	774,7	4769,5	10185,4	13858,4	20555,1
електричні машини і устаткування	86,8	6634,4	14794,7	25468,2	416,8	12914,2	19510,2	28057,5
залізничні або трамвайні локомотиви, шляхове обладнання	24,7	-	-	-	1841,0	1782,7	4502,0	474,7
наземні транспортні засоби, крім залізничних	224,8	406,7	961,8	735,7	844,1	898,03	9058,2	11652,7
меблі	20,1	925,8	3406,5	2225,6	1769,0	1881,0	1838,9	3663,1
інші товари	2856,7	5474,7	11516,1	11143,1	5807,2	29513,37	27723,0	40679,4

Польща є лідером за кількістю підприємств, у які вкладені прямі іноземні інвестиції. На 1 січня 2008 р. за участю польських фірм інвестиційні проекти реалізовувались на 414 підприємствах області, для порівняння: у 2002 р. – 317; у 2003 р. – 339, у 2004 р. – 354, у 2005 р. – 365, у 2006 р. – 384. Кількість підприємств, у які здійснені вкладення з Польщі, за останні п'ять років зросла на 22,1 %. Аналізуючи статистичні дані, спостерігаємо також і те, що обсяг прямих інвестицій з Польщі у Львівську область зростає з року в рік: 2003 р. – 2,6 млн дол. США; 2004 р. – 8,0 млн дол. США; 2005 р. – 9,2 млн дол. США; 2006 р. – 19,0 млн дол. США; 2007 р. – 48,7 млн дол. США. Польські інвестори вже декілька років поспіль є стабільними партнерами в інвестуванні підприємств Львівщини. У 2007 р. в економіку Львівщини партнерами з Польщі вкладено у 2,5 раза більше прямих інвестицій, ніж у 2006 р., а приріст прямих інвестицій у 2007 р. становив 68,3 %.

Станом на 1 січня 2008 р. найбільші обсяги прямих інвестицій з Польщі вкладено у фінансову діяльність (93,7 млн дол. США) та у промисловість (39,3 млн дол. США). Значні обсяги інвестицій також залучено у будівниц-

тво, торгівлю, ремонт автомобілів (табл. 3). Тут варто згадати про найважливіші польські інвестиції в Україні: паркетну фабрику "Барлінек", меблеву фабрику "Новий стиль", фабрику упаковок "Кен-пак", фабрику автомобільних запчастин "Інтер-гроклін", м'ясопереробне підприємство "ПКМ Дуда", банки "Кредо" та "Плюс банк". Серед найважливіших українських інвестицій у Польщі Варшавський завод легкових автомобілів (Авто-ЗАЗ), Металургійний комбінат ("Гута Ченстохова") у м. Ченстохова (Індустріальний союз Донбасу), суднобудівний завод у Гданську (ІСД) та "Центросталь Бидгощ" (інвестор Відкрите акціонерне товариство "Українська гірничо-металургійна компанія" / УГМК/). Відзнаками Посольства України в Республіці Польща нагороджено українських та польських підприємців, які зробили найвагомий внесок у розвиток торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва між Україною та Польщею у 2008 р. Найвищі нагороди Посольства "Інвестор року" отримали польська фірма "Церсаніт" ("Cersanit") та українська "ІСД Польща" ("ISD Polska"). Також відзначено спеціальними грамотами сім інших фірм – Українська гірничо-металургійна компанія, "Неміров" ("Nemiroff"), "Органіка" ("Organika"), "Рамарол", "РРН Gras", "Łmeat-Łuków", Український економічний центр та "PZU" [2].

Табл. 3. Прямі інвестиції з Польщі за видами економічної діяльності [3]

Назва показників	На початок року, тисяч доларів США					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Всього	50015, 2	55611, 6	68156, 5	70891, 5	92324,7	155397,0
1	2	3	4	5	6	7
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	2,9	2,9	29,4	29,3	29,3	150,2
Рибальство, рибництво	150,2	167,6	176,8	162,1	173,2	185,7
Промисловість	20358,9	22079,1	31007,9	35543,6	39556,3	3934 6,6
Переробна промисловість	20358,9	22079,1	31007,9	35543,6	39556,3	39331,9
зокрема:						
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	1375,3	1497,2	1971,5	1993,7	1875,5	1584,2
легка промисловість	1058,3	1142,2	1615,1	1749,8	2450,4	2687,7
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	6724,7	7433,9	12941,1	14782,7	15529,2	16342,6
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	2360,5	2393,5	2406,2	2577,9	2583,3	2572,6
хімічна та нафтохімічна промисловість	1900,7	2147,9	3749,6	5189,8	5350,8	5439,0
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	855,4	863,5	302,7	261,6	697,5	316,9
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	5559,0	5961,2	7101,7	7198,2	9192,0	8260,0

1	2	3	4	5	6	7
машинобудування	207,6	222,3	231,8	783,2	870,9	924,2
інші галузі промисловості	317,4	417,4	688,3	1006,7	1006,7	1204,7
Будівництво	247,1	250,1	353,8	1121,4	1993,7	3576,1
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	4821,8	3884,2	3813,5	4650,3	8577,5	15508,2
Діяльність готелів та ресторанів	313,6	322,7	415,2	322,6	322,6	321,4
Діяльність транспорту та зв'язку	924,3	1026,2	1465,5	1264,5	1314,5	1592,4
Фінансова діяльність	22088,8	6593,4	28957,2	25839,8	39455,9	3660,4
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	985,4	1160,5	1737,5	1764,5	531,7	658,2
Освіта	0,1	0,1	0,1	-	-	13,2
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	-	-	52,4	27,1	27,1	27,1
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	124,2	124,8	147,2	166,3	342,9	357,6

Висновки. Результати аналізу обсягів прямих інвестицій з Польщі за 2000-2007 рр. свідчать про те, що позиції області є досить міцними та позитивними. Але, незважаючи на систему роботи щодо залучення інвестицій, все-таки можливості Львова й області використовуються недостатньо. Збільшення залучення прямих інвестицій з Польщі у Львівську область – це пріоритетне завдання обласних органів державної влади та місцевого самоврядування усіх рівнів. Органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади мають розробляти основні напрями інвестиційної політики на території регіону щодо залучення коштів під перспективні інвестиційні проекти, сприяти у визначенні основних пріоритетів інвестування регіону, координувати інвестиційні проекти, контролювати раціональне використання отриманих фінансових ресурсів. Львівщина активно бере участь у загальнодержавних інвестиційних форумах, виставках, конференціях, де ведуться ділові переговори та підписуються двосторонні угоди підприємців Львівщини та Польщі. Отже, головне наше завдання – формувати позитивний імідж регіону та представляти наші можливості до співпраці.

Література

1. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.ldp.lviv.ua/uk/environment/investment>.
2. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.vgoles.com.ua/economic/32.html>.
3. **Розвиток прикордонного співробітництва з місцевими і регіональними органами влади Польщі, євро регіонами, інституціями та підприємствами** // Стратегія розвитку Львівської області до 2015 р.; Головне упр. стат. у Львівській області. – 2008. – Вип. 6. – 402 с.